

עונשו של רועה?

רועה מקיבוץ צעיר שבעמק יזרעאל יצא עם עדרו לרעות בשדות. חשקה נפש הרועה להעביר את העדר דרך חורשה צעירה. הוא נתפש על ידי שומרי החוק, הובא בפני כסא המשפט, אשר הטיל עליו קנס בסך 4 לירות או עשרה ימים בית הסוהר. הקנס שולם על ידי הקיבוץ. יהרועה ממשיך לצאת עם עדרו, וטורח עם עדרו ראש דאגתו. החלקה הטובה ביותר, היכן שלא תהיה, תתן את תוצאותיה בתנובת חלב הצאן. שנים נלחמו עם הרועים הערבים אשר העבירו את עדריהם דרך שדות זרועים, בלי לשים לב לנזקים שהם גורמים. נטיעות וחורשות אף הם היו חביבים ביותר על אותם הרועים, והם עשו בחוכם, כמו בתוך שלהם. נזקים נגרמו על ידי למאות ולאפיו ליירות, ולא פעם בעקבות מרעה במקומות אסורים כקטטה, שתוצאותיה היו עקובי דם, וכיום אנו עדים שאף רועים משלנו, אותם הבחורים שלפני שנים היו עוד חלוצי הפרחת השממה, הולכים בעקבות משמיו התרבות השכנים, אשר ישבו סביבנו.

ונשאלת השאלה האם קנס בסך 4 לירות הוא עונש חמור עד כדי כך, שבאמת ירחיק את הרועים מלכנס לשטחים אסורים במרעה? מי יודע כמה ימים או שבועות רעה אותם הרועה בנטיעות הצעירות, וכמה נזק הוא גרם ליעור, שכה חשוב לנו לטפח. האם עבור ארבע לירות לא כדאי לרועה להאכיל את צאנו בירק עסיסי? לא יתכן שבשעה שמכריזים על נטיעה נרחבת בכל הארץ, כדי ליער אותה, יקבל המקצץ בנטיעות עונש כה מינימאלי, אשר אין בו אפילו להפחיד את בעל העבירה, אלא עודדו לזלזל בחוק. כי מה לו 4 לירות לעומת מרעה טוב לצאנו, החוזר לדיר עם ערוב היום עם עטינים שופעי חלב.

(המשך מעמוד 8)

גמר מאיר את המשפט התעטשתי בקול גדול כיוון שצינת הלילה החלה להשפיע עלי. הערבי קפץ מחמורו, נשכב על הכביש והחל ממסיר עלינו אש מאקדוח אוטומטי. "אידיש שכמותך" צעק לעור מתי אהרלה "רויטר" והחל מתכונן להיסוג. מאיר עצרו ברגלו, התרומם על ברכיו, הוריד בשלחה את ה"טומי", הוציא את גומי הלעיסה מפיו והצמידו לקנה וצורר היריות שנפלט השתיק את הערבי לנצח...

השעה 02.00. רבע ירח מציץ מבעד לקרעי עננים. בינות לשדות מתנהלים בכבדות שלושה צללים: ראשון מאיר המ"מ, כש"טומי" צמוד לכתפו ובח"צורתו תקוע אקדוח, "מאור" חדיש — שלל מלחמה, שני אהרלה "רויטר" המ"כ, כשירו האחת אחות ב"סט" והשניה תקועה עמוק בכיס המעיל ואורחות בסכום עגלגל של 20 לירות, מכי סו של ההרוג, ואחרון אחרון חביב — אנכי עבדכם, עטוף בכפיה שחורה וריבוב על חמור קטן כשזמר ערבי בפי: "יה חביבתי, יה שופתי, יה אותתי, יה סיתי, גרבי לה, לה, לה".

ואם סבורים אתם שהאופנוע, סליחה החמור, נשאר ברשותי — אינכם אלא טועים. למחרת הגיעה אלינו פקודה האומרת שאת כל כלי-הרכב, שנלקחו כשלל מלחמה, יש למסור לקצין התחבורה הגדודי. כל התכניות שרקמתי לי עם חמורי נגוזו.

בלב שבור הולכתי למחרת למפקדת הגדודי, התייצבתי בפני קצין התחבורה והודעתי, כי "כלי הרכב שנלקח אתמול בקרב, הונס לסדנא".

(המשך מעמוד 9)

ומשנתתקו שכנינו, המשיך חברי בהסחת תעוקות-לבו באזני: — גם כיום, לאחר קום מדינתנו, מתענינים בעירנו פחות מאשר במקומות אחרים. נוסף לכך קימת בצבורנו מלחמת זק"נים וצעירים. בישוב התרגלו, כאילו צפת עיר של זקנים היא, בעוד שצ"עירינו החיילים שחררה ובעוד שיש לחולל שנוי ערכין בעסקנות המקומית. כל השנים רמזו לנו מוסדות מרכזיים בישוב: "אם, אמנס, חכמים אתם ונבונים, מדוע אין בכוחכם לעזור לעצ"מכם?..." לא טוב, אפוא, כי גם בע"תיד נוסף להתנשא ביהרהר וגם לבקש עזרה אחרים —

הוא הפסיק דבריו בשל נעימות צבאיות, שהחלו בוקעות לפתע ועולות מתוך ארגודריו מיושן. עם שקיעת החמה הורגש קור גובר, כמעט כפור. הדבר הזכיר לחברי, כי עליו להחפז לשתי ישיבות של עסקנים, האחת אח"כ השניה. הוא התנצל לפני, קם ולבש את מעילו, חבש בתפוז את מגבעתו ועזב את המקום. ויצוין: דור שלישי הנהו בצפת ומלבושו כרוח הזמן החדיש, בנגוד לאפנת הישוב הישן.

לא ארכה השעה ועזבתי את המ"קום אף אנכי. בחוק נשתלטו העלטה והדממה. רגעים ארוכים מהלך הייתי בלאט בצפת-שלימטה, בסימטאות על מדרגות האבן אשר להן, עדי הגעתי לבית העתיק, בו מתגורר חברי-מארחי. הסבו ליד שולחן אר"מיות, אביו ראש-המשפחה, אשר בנגוד לשכניו לא הצמיח זקן ופיאות, אף היה גלוי-ראש, ולידו שני אורחים מידידיו, שהחליפו זכרונות על ימי המאבק של העיר. אחד מהם הרבה להעלות פרטים על מלחמתה ההירואית של משמרה-הירדן, זו מושבת-הספר הותיקה שבאזור, שנח"לצה מידי הסורים. את ואחות, בגיל עשר — שתיים-עשרה, ישבו על הרצפה, ליד התנור הגדול שבתוך הכותל, הוסיפו בעליצות קרש-ארגו והבילות גיר-עיתונים על העצים הבעורים, והג"בירו את החום בכית. האשה-האם טררה היתה בהכנת ארוחת-הערב במטבח — משם עלה ריח בצל מטוגן.

נצטרפתי לחבורת-המשוחחים. העלינו פרקים מעברה המפואר של העיר. ולפי"תע עלו באזנינו נקישות בדלת: חזר הביתה חברי הטוב, הוא הבן-הבכור במשפחה, ורוחו עכורה עליו: לא נערכו שתי הישיבות אליהן הוזמן. הן נדחו בגלל הקור ומוגה-אוויר החרפי. זו הפעם הראשונה, לדבריו, משמש קור של חורף עילה לדחיה כזאת. בלא אומר ודברים חבר גם הוא אלינו — וכך גלגלנו בשיחה — גם לאחר תום סעודת-הערב ולאחר שהילדים נמו את שנתם — עד לאחר חצות-ליל...

ליל-חורף צפתי-טפוסים זה הזכירני את לילות-החורף שם, בגולה הרחוקה, בוילגה דפולין, זו ירושלים-דליטא, בימי ילדות רחוקים, בטרם עליתי אר"צה, אז שרנו:

"שם בארץ חמדת-אבות

"תתגשמה כל התקות" —

ואכן, מצויים אנו כאן, בארץ, בע"צומם של היטורים החביבים להגשמת תקוות-העם...

(המשך מעמוד 4)

הכוס. הכל היו מיוועים וקצרי נשימה. כל הבקשות והתחנונים להאיש את קצב ההליכה עלו בתוהו. האחד, אשר הלך בראש היה כמכונה לכל דבר. לא אבה לשמוע לטענות. משאחת הבחורות פרצה בבכי היסטרי ולא רצתה לזוז עוד ממקומה, נטשה, המפקד, מאחוריו והניחה להולכים במאסף המסע. ריצת אמוק נמשכה במקום, ריצת טרוף לאחר מסע יסורים של שבעה ימים ללא מים.

לאחר שעתים של הליכה נוספת, הגיעו למקום מנוחת הלילה. הכל צנחו חסרי אונים. אברהם, הוא לבדו, עמל, קושש עצים ושיפר את מקום הלינה, מבלי שמי שהוא מבין החברים ינקוף זרמו לעזרו.

כששכבו לישון, נשמע רחש מים. אברהם היה זה ששתה בנגיבה, באין רואים. השומר על המחנה — ראה... והחשה.

למחרת, עם השכמה, ניתנה לכל איש ארוחת בוקרו הדשנה, ומחצית הספל מים. אחד אחד נפנה לפינה, צל שיח, להתיחד ברוב רממה ומש"מעות, עם מעט הנוזלים שניתנו לו. היחידים שלא שקט היה, יצחק. כמות המים, שמצומצמת היתה, בלאו הכי, אולה בטרם נתמלא ספלו עד מחציתו. — שמעון. קרא בקול רוגז. לא קבל"תי את מלוא הכמות המגיעה לי.

— אין יותר. פסק זה בקיצור. — מה פירוש: "אין יותר?" זכאי אני, כמו כל חבר אחר, לאותה הכמות עצמה שמקבל כל איש מכם.

— אין. אף אני ויתרתי. על כמות המים שלי נאמתה סיבה, או, שמא, הוסיף בלגלוג, חפץ אתה במימיה של אסתר?

— דורש אני רק את המגיע לי, אף לא דבר נוסף אחר. — אבל תבין, יצחק... ניסה שמ"עון לשון כבושין.

— אתה תמיד מקפח אותי. משתמש בסמכותי, ומפלא אותי לרעה מכל שאר החברים. — יצחק האומלל...

ולפתע התגפל על שמעון והחל מכה אותו מכות נמרצות. כל המאמצים להפ"ריד בין הניצים עלו בתוהו. משפסקו, מתוך עיפות, ובושה, נתקרבה אליהם אסתר, והיטילה את שארית המים שב"ספלה, אל פרצופו של יצחק.

נשמה אל תוך עיניו בצריחה: "לרויה", ולא יספה.

שורת האנשים יצאה לדרכה. תמהים אתם, פנה אלינו, המקשי"בים כל אותה עת לספורו, בהשתר"ממות גוברת והולכת, תמהים אתם לדעת"האם כאלה היו מסעות הפלמ"ח הנור"דעים? — לא. אך כתמים כהים, קט"נים הם בשמש הגדולה של נאמנות הנוער, החלצותו לתפקודי מגן. אהבתו את חבריו, נכונותו לעזור בצרה, נכור"נותו לסבל, אהבתו את שבילי הארץ ונופה.

ואולם מה לי כי אבוא ואספר לכם על כל אלה הדברים. הרגילים. דברי יום-יום. האדם מתגלה, גם בחול"שותיו לפעמים. גם האדם הפלמ"ח-אי. אך, יצר לב האדם הרי — טוב מעוריו. ואולי גם על כך אספר לכם, בהזדמנות אחרת.

הופיע כרך ראשון של

אנציקלופדיה כללית

'זרעאל

55—60 אלף ערכים בכל רשויות החיים והמדעים: אמנות, ספרות, פילוסופיה, טכניקה, מוסיקה, רפואה, היסטוריה, גיאוגרפיה, משפט, פוליטיקה, חברה, ארכיאולוגיה, צבא, ספורט, ביאוגרפיות של אנשי-שם וכ"י.

תשומת לב מיוחדת הוקדשה למקצועות היהדות ולכל המתרחש ומתהווה בעולם היהודי בכלל ובארץ בפרט.

מפות גיאוגרפיות, תמונות וציורים רבים.

האנציקלופדיה הכללית "זרעאל" נערכה בידי חבר מלומדים ומומחים למקצועות הנ"ל.

הספר יוצא לאחר הכנות שארכו שבע שנים.

7 כרכים גדולים

ניר משובח. כריכת בד מהודרת.

מחיר כל הכרכים 28 ל"י המחיר לחותמים רק 21 ל"י

להשיג בהוצאת "זרעאל", בכתי מסחר ואצל סוכני ספרים, פרטים בפורספקט שישלח חנם לכל דורש.

●

הוצאת ספרים "זרעאל" בע"מ, ת"א, רח' בלפור 16, טלפ. 2350

בעלת הטעם העדין משתמשת בתמרוקי

"לילית"

הידועים

תמרוקי לילית

פרפום, מייקולון, עורמזון, לק לצפרניים ועוד.

סוכנות ראשית: **יאיר מיכלין**

תל-אביב, שדרות רוטשילד 11, ת. ד. 1068